

at det var ubilligt at forlange, at en Husmand undertiden skulde gaa flere Mil for at faae en Flaske Brændevin, som man den Gang mente var nødvendig for ham at have, naar han skulde have pløiet eller jaet eller i det Hele udført et Arbejde, hvortil der kræves fremmed Hjælp. Om denne Betragtning den Gang kunde holde Stik, skal jeg ikke udtale mig om, dog er jeg tilbøielig til at tro det, thi den Gang hørte, tør man nok sige, Brændevin mere til det daglige Brød end nu for Tiden, men jeg tror ikke, at Betragtningen nu kan holde Stik. Afholdsforeningerne have i alt Fald i ikke ringe Grad udbredt den Mening i Befolkningen, at Brændevin ikke hører med til daglig Nødtørst, og jeg tror derfor ikke, at nu Nogen vilde betragte det som en Skam eller upassende for en Husmand, om han ikke kunde give Brændevin til sin Møiemand eller den, der ellers arbejdede for ham i nogle Dage. Men selv om Husmanden skulde finde det nødvendigt at have Brændevin i Huset ved en saadan Leilighed, vil det dog, selv naar dette Forslag bliver vedtaget, ikke blive saa vanskeligt for Husmanden at skaffe sig Brændevin. Som bekendt udvillig Forbrugsforeningerne sig nu mere og mere, og disse ere jo berettigede til at forbyde sig selv med Brændevin, hvis de ønske det, og der er jo ogsaa nu, veed jeg nok, en mere livlig Kommunikation mellem Land og Kjøbstad, end der var den Gang, saa jeg tror nok, at de let ville kunne skaffe sig Brændevin, forsaavidt de ønske det. Der har i det Mindste i min Egn udviklet sig den Trafik, at Kjøbmænd fra Byerne kjøre ud 1 a 2 Gange om Ugen, hvor de saa modtage Bestillinger til at tage Varer med, næste Gang de komme, saa at Husmændene der let kunne skaffe sig Brændevin, hvis de ønske det, og det ville de kunne gjøre, selv om dette Lovforslag vedtages. Det blev endvidere gjort gjældende, at naar et Næringsbevis for Brændevinshandel skulde koste 200 Kr., og den aarlige Afgift af Brændevinshandelen indtil 200 Kr., saa vilde ikke flere løse Næringsbevis til Brændevinshandel, end hvor det absolut var nødvendigt, at der maa være Brændevinshandel til Stede. Denne Betragtning tror jeg ikke holder Stik, thi jeg tror nok, at de allerfleste Steder løse

Kjøbmændene Bevilling til Brændevinshandel, ikke just fordi de gjør Regning paa at tjene ret Meget derved, navnlig hvor den aarlige Afgift er sat op til 200 Kr., men de gaa ud fra, at naar den ene Kjøbmand har Brændevinsbevilling, maa de Andre ogsaa have den, thi kommer der En og vil kjøbe en Flaske Brændevin, kjøber han i Reglen ogsaa andre Varer, og for at sælge dem mene de at være nødte til ogsaa at have Brændevinshandel, og derfor tror jeg, at det er blevet saa almindeligt, at Kjøbmænd paa Landet løse Næringsbevis paa Brændevinshandel. Derved er der imidlertid efter min Mening blevet for let Adgang til at faae Brændevin, ikke saameget for Husmændenes eller Gaardmændenes Skyld — thi de faae nok hvad de ville have, skjøndt mange Steder kunde der vel nok krænges til Indskrænkning i disse Brændevinsudsalg — men for Ungdommens Skyld. Navnlig for Ungdommens Skyld fager jeg Sigte paa at søge en Indskrænkning i Brændevinsdrifkeriet, for at de ikke skulle blive ledede paa glat Is, for at det ikke skal blive en Paaesag for dem at drikke Spiritus, for at søge at værne dem mod de Friejelsler, de der kunne ledes i. I de lange Vinteraftener, og man kan gjerne sige Sommerhelligdagene ogsaa, hvor det mandlige Lyende ikke har noget videre at bestille, bliver Tiden som oftest noget kedelig, og saa søge de ind til Byen paa Plads, hvor de kunne samles for at samtale med hinanden og maasse ogsaa for Morfab. Undertiden søge de til Kjøbmanden; thi der er der i Reglen Sjov. Der som det saa er en Kjøbmand, der er snedig nok til at benytte sig af Ungdommen, er det Første, han gjør, naar han faar dem samlet, at byde dem en Snaps eller en Waier, naturligtvis uden Betaling, for at faae Ungdommen paa Gled med Drifkeriet, og jeg tror nok, jeg tør sige, at som Regel lykkes det ham at faae dem paa Gled. Naar disse unge Mennesker først komme til at begynde at drikke, skal der Mere til, saa kjøbe de Noget hos denne Kjøbmand, om ikke Brændevin, saa Rom, Cognac, Hvedebrød og hajerst Øl. Er det en Sommerhelligdag, tage de Varerne og gaa udenfor og lægge sig og fortære det, men er det en Vinteraften, gaa de med disse Varer ned til en anden Næringsdrivende, en Skræder eller en Stomager, som ogsaa staar i Forbindelse med disse unge Mennesker.